

Nick Duerden

Mensen die van
honden houden,
houden van mensen
die van honden
houden

Vertaald uit het Engels
door Marja Borg

Ambo|Anthos
Amsterdam

Voor de middagploeg

No man is an island

John Donne, dichter, 1572-1631

Woef

Standaardhondenuitdrukking

Opmerkingen van de auteur

Dit boek ontleent zijn bestaan aan zowel een waargebeurd verhaal als aan waargebeurde verhalen. De aanzet ervoor waren de ervaringen die ik opdeed toen ik voor het eerst een hond nam, de gesprekken met de vele mensen die ik in het park ontmoette, mensen die hun eigen levens en verhalen met zich meedroegen, verhalen waar ze me graag – soms iets te graag – deelgenoot van leken te willen maken. Namen, plaatsen, gebeurtenissen en enkele andere details zijn gewijzigd om de privacy van degenen die genoemd worden te beschermen, en op sommige plekken heb ik verhalen van mensen samengevoegd. Maar de spirit, de wijsheid en de vriendschap die ze me boden, zijn volkomen echt. En ik dank iedereen daarvoor.

Er bestaat natuurlijk geen enkel wetenschappelijk bewijs voor het idee dat honden en hun baasjes op elkaar gaan lijken, maar je moet wel heel eigenwijs zijn om de grote gelijkenis tussen Sid en Rocky te kunnen ontkennen. Terwijl ze moeizaam op me afkomen, zie ik een man van ergens in de vijftig, met een rond hoofd en een nog rondere buik, samen met een zwaargebouwde bulldog wiens buik niet ophoudt waar hij zou moeten, maar helemaal is neergedaald naar het onderste gedeelte van zijn poten, waar hij als het ware op twee paar stevige enkels rust. Ze hebben allebei een gezicht dat voornamelijk uit bot lijkt te bestaan, bij allebei is de huid strak over een knokige schedel getrokken, en elk van hen heeft ook nog eens vreselijk last van eczeem. Ze stralen uit dat ze van worstjes houden en hebben dezelfde ontwapenende, charmante lach.

Sid, duidelijk de meer menselijke van de twee, zit vandaag vastgekluisterd aan zijn scootmobiel. Soms zie ik hem hier ook weleens met een stok, en andere keren met een rollator. Reuma, heeft hij me verteld, reuma die werd verergerd door diabetes en zwakke longen, zo zei hij een keer, wat inderdaad nogal erg klonk. Het is een behoorlijk geval, die scootmobiel

van hem, metaalblauw, onder de stickers, en met een stuur als dat van een motor. Rocky waggelt met oprecht enthousiasme ergens in zijn kielzog. Ondanks een fysiek dat zijn ademhaling akelig belemmert, is Rocky wat je noemt een sportief type. Meestal maakt hij zijn opwachting in het park met een basketbal, die hij over het gras voortdrijft met een flair die je eerder zou verwachten van die slimme dieren die je weleens bij een talentenjacht op tv ziet. Sid heeft me verteld dat hij hem dat nooit heeft geleerd, dat het gewoon bij het ras hoort om achter een bal aan te gaan en die hooguit een paar millimeter voor zijn snuit voort te duwen. Het is geen kunstje dat je een hond kunt leren, en waarom zou je ook? Het is gewoon wat het is: leuk voor hem en fantastisch kijkvoer voor ons. Hij volgt zijn bal wel vijf minuten lang met een indrukwekkende vaart en laat zich daarna standaard met een bons in het gras vallen, ineens uitgeput, met zijn tong ver uit zijn bek, als de rode loper in Cannes.

Vandaag is er geen basketbal; hij dribbelt gewoon achter zijn baasje aan, snuivend als een kapotte gasleiding, met speeksel-sliertjes die als elastiekjes uit zijn bek hangen. Wanneer Sid me ziet, steekt hij zijn vlezige linkerhand op, een vluchtig gebaar, terwijl hij vlotjes op me afkomt rijden. 'Kan niet stoppen, jongen, geen tijd. Volgende keer, oké?' Hij draait zich moeizaam om naar zijn hond. 'Kom Rocky, een beetje doorlopen.' Ik zwaai hem na en denk niet voor het eerst dat in dit kleine buurtpark, waarin het al wemelt van de ongewone en onverwacht gedenkwaardige types, Sid en Rocky zo'n beetje de grootste bezienswaardigheden zijn. Ze zouden kaartjes kunnen verkopen.

Het is halverwege de middag, een dag die niet veel verschilt van gisteren en ook niet van de dagen die nog zullen volgen.

Het is bewolkt, een en al grijze wolken aan de lucht, en het gras onder mijn voeten is zacht en vlekkelig groen, met witte strepen langs het veld voor de voetbalwedstrijdjes die hier in het weekend plaatsvinden. De zondagvoetballers houden niet van de hondenuitlaters en dat gevoel lijkt wederzijds te zijn. De laatstgenoemden vinden het maar niks dat de noppen het gras kapotmaken en de eerstgenoemden vinden zich vreselijk op over de hondenpoep die veel hondenbezitters gewoon laten liggen. Er zijn over en weer klachten ingediend bij de gemeente. De gemeente heeft op haar website een speciaal formulier waar je je grieven kunt spuien, en ze dringt er bij beide partijen op aan om de lieve vrede te bewaren. Wat me een nogal optimistische wensgedachte lijkt.

Op het gras ligt natuurlijk niet alleen poep. Op dit moment, een doordeweekse dag, is het ook bezaaid met het afval van afhaalmaaltijden, 's avonds achteloos achtergelaten, en tientallen lege lachgaspatronen. Maar aan de andere kant zijn de weggegooide kippenbotjes wel de voornaamste reden dat de honden hier zo graag willen worden uitgelaten. Honden zijn speurneuzen, altijd op zoek naar de lekkerste dingen en blind voor het gevaar dat die botjes vormen voor hun darmen, waar ze zomaar vast kunnen komen te zitten, met alle gevolgen van dien. De dierenarts hier in de buurt vaart er wel bij.

Het is iets na vieren en ik ben alleen met Missy. We lopen het rondje langs de buitenrand van het park, het rondje dat het afgelopen jaar deel is gaan uitmaken van mijn dagelijkse lichaamsbeweging, waardoor ik in elk geval nog de helft van de voorgeschreven stappen haal. Het is half maart en het is koud. Missy loopt naast me, niet omdat ze zo'n gehoorzame hond is, want dat is ze niet, maar omdat ik een beloning in mijn rechterhand heb, een soort gedraaide stick van iets

wat vagelijk naar vlees ruikt, iets waar ze dol op is en waarvoor ze me op eindeloze rondjes zal volgen, in de hoop op nog een stukje. Van een afstandje kan het worden aangezien voor trouw.

In de verte zie ik al wat bekende gezichten met hun *plus-ones*, onder wie Tupac, de indrukwekkende akita, zo groot en zwaar als een shetlandpony. Zijn aanwezigheid zet twee shih tzu's in de buurt aan tot een bewonderenswaardig, maar tot mislukken gedoemd gejammer, in een poging tot zelfverdediging. De hond dwaalt op zijn idioot lange poten door het hele park en ziet er zo exotisch uit, dat ik het gevoel heb dat de Afrikaanse savanne een natuurlijker habitat voor hem zou zijn dan dit stukje groen in een buitenwijk. Tupac is een eenzelgänger, hoewel hij, hypothetisch gezien in elk geval, van Benji is. Toen ik hier net kwam, heb ik weleens kort met Benji gepraat, altijd in het voorbijgaan. Verwarrende gesprekken die bestonden uit non sequiturs en onbegrijpelijke verhalen die alle kanten uit vlogen, van zijn kant dan, niet van de mijne. In het begin heb ik hem een keer gevraagd hoe zijn hond heette en toen zei hij dat hij dat niet wist omdat 'hij me dat nooit heeft verteld'. Maar in de vele maanden daarna heb ik hem zijn hond horen roepen, met een overdreven nadruk op de eerste lettergreep: 'Tuuuuu.'

Benji kan net zo goed begin twintig als eind dertig zijn, dat valt moeilijk te zeggen. Hij draagt bijna altijd een Star Wars-T-shirt en is geobsedeerd door alles wat met Japan te maken heeft, hoewel hij, zoals hij me vertelde, nooit verder is geweest dan Cherbourg (op schoolreis). Als hij me ziet, wat niet altijd het geval is, dan begroet hij me graag met *arigato* en een buiging. Vandaag lurkt hij ontspannen aan een joint, terwijl hij zich, zoals bijna iedere middag, overgeeft aan iets wat bojutsu

heet, zoals hij me vertelde, een oosterse vechtkunst waarbij je een stok gebruikt, een bō, het Japanse woord voor staf.

‘Dit is geen echte bō,’ heeft hij me meer dan eens verteld, ‘het is gewoon een stuk hout. Maar ik vind het zo’n mooi woord, bō, vind je ook niet? Bō. Dat streepje op de o, het accentteken. Net alsof het de o wil pletten, maar dat lukt niet omdat de o te... te zelfverzekerd is, te stoer, als je snapt wat ik bedoel.’

Ik benijd Benji om zijn gave de wereld met verwondering te aanschouwen en stel me voor dat hij aan mindfulness doet. Ik heb hem eens gevraagd wat hem zo aantrok in bōjutsu, omdat het leek alsof de kunst te hoog gegrepen was voor hem. Mijn vraag leek hem in verwarring te brengen, hij haalde zijn schouders op en wees naar Tupac, die in de verte bij bomen stond te snuffelen. ‘Weet je wel hoeveel hij per dag eet? Kost me echt een vermogen!’

Ik kijk naar hem terwijl hij met zijn stok zwaait, draait en in de lucht prikt. Hij laat hem herhaaldelijk vallen, maar het ziet er dan ook moeilijk uit en hij is zichtbaar erg stoned. Zijn bewegingen doen me denken aan de vechtscènes in de filmversie van het T-shirt dat hij altijd aanheeft, aan Darth Vader en zijn zoon, en aan die felle neon-sabels. Ondanks zijn omvang en geringe lengte – Benji is compact en ietwat aan de dikke kant – maakt hij toch een elegante indruk, bijna gewichtloos op zijn tenen, als een balletdanser, en hij lijkt doof en blind voor de kou, want hij draagt geen jas, net zoals hij doof en blind is voor zijn hond die er in galop vandoor is gegaan, waardoor zijn dikke schildpadkleurige vacht rimpelt en flakkert. Met zijn kop hoog in de lucht baant Tupac zich een weg tussen de schoolkinderen, die net zijn vrijgelaten uit de school aan de overkant van de weg, waardoor bezorgde moeders beginnen te gillen en hun kinderen dicht tegen zich aan trekken. Benji blijft er doof

en blind voor. 'Haaaar,' neuriet hij op meditatieve toon met gesloten ogen. 'Sheeeee.'

Tegen de tijd dat ik bij hem ben, is hij uit zijn trance ontwaakt. Hij opent zijn ogen en kijkt me met een onverwachte belangstelling aan. Hij neemt de joint uit zijn mond en heel even denk ik dat hij me een trekje wil aanbieden, maar in plaats daarvan glimlacht hij ontwapenend. Ik weet meteen hoe hij er als kind moet hebben uitgezien. En dat maakt dat ik aan zijn moeder denk. Waar is ze in zijn volwassen leven?

'Bro,' zegt hij, 'kun je me een tientje lenen? Ik zie je hier vaak, ik kan de klok erop gelijkzetten, dus je weet dat ik je terugbetaal. Weet je, maak er maar twintig van, je krijgt het volgende week terug. Geen probleem.'

Het begint te regenen, een dreiging die al in de lucht hing sinds ik in het park ben, net als de dreiging van mijn lichamelijke vermoeidheid, die nu, na een uur, ook toeslaat. De vermoeidheid overvalt me altijd weer, hoewel dat eigenlijk niet meer zou moeten. Het is een vorm van uitputting die in niets lijkt op het soort vermoeidheid dat ik weleens voelde toen ik nog gezond was, het soort vermoeidheid dat iedereen voelt na een lange dag. Deze is anders. Ze is allesomvattend, totaal, en wordt niet veroorzaakt door dagelijkse inspanningen maar door het droevige feit dat mijn energieniveau zich niet meer zo makkelijk hernieuwt. Niet zoals vroeger, iets wat vermoedelijk te wijten is aan een oud auto-immuun-iets waardoor mijn lichaam onbetrouwbaar is geworden en er vaak terugval optreedt. De wandeling naar huis zal daardoor zwaar worden en lang en moeizaam, vooral omdat ik erg mijn best zal doen om niets van mijn vermoeidheid te laten merken aan voorbijgangers, en ook niet aan de hond, want ik wil haar niet teleurstellen. Ik zal me op de been weten te houden tot ik de

voordeur achter me dichtdoe en ik weet nu al dat het uren zal duren voordat dit gevoel verdwijnt en dat ik de avond in een toestand van bedwelming voor de tv zal doorbrengen en dat de tijd stroperig zal verstrijken.

Maar, om de positieve kant even te benadrukken, ik weet inmiddels ook dat je geestesgesteldheid, wat betreft herstel en gezond verstand, belangrijk is. En daarom weet ik dat ik hier morgen weer zal zijn met Missy, want dit dagelijkse ritueel, deze figuurlijke kleine stapjes zullen na verloop van tijd, naar ik hoop, leiden naar wat mijn arts mijn revalidatie noemt, ‘zowel geestelijk als lichamelijk’ zoals ze zei. Geen enkele arts lijkt precies te weten wat de aanpak is voor deze mysterieuze lichamelijke gesteldheid, die, afhankelijk van wie ik raadpleeg, naamloos is of bestaat uit een aantal elkaar tegensprekende namen. Hoe dan ook, verbetering is mogelijk. Dat is me herhaaldelijk verteld. Hoewel het internet natuurlijk een andere mening is toegedaan, en daarom raadpleeg ik het internet ook niet meer. Als ik enigszins in herstel wil blijven geloven, moet ik positief blijven. De hond maakt dat ik gefocust blijf en dat is deels ook de reden waarom we haar hebben genomen. Voor haar klik ik iedere middag op ‘opslaan’ voordat ik me uit mijn bureaustoel hijs om me aan voorzichtige lichaamsinspanning over te geven, een geleidelijke verbetering van fitheidniveaus, en een grotere geestelijke afleiding dan ik ooit had kunnen bedenken.

Een eindje voor me uit ligt Missy op haar rug te kroelen om haar vacht te voorzien van een lekker geurtje dat ze net heeft ontdekt en dat ik straks met lauw water zal moeten afspoelen, mocht het iets smerigs zijn. Omdat het onbeleefd zou zijn om haar te onderbreken, doe ik dat dan ook niet. Ik wacht tot ze klaar is, roep haar, één keer, en kijk trots naar haar terwijl ze

meteen overeind komt, me zoekt met haar blik en dan naar me toe rent. Onderweg loopt ze even gelijk op met Tupac, die ze nogal wantrouwt en daarom altijd op gepaste afstand houdt. Het is nauwelijks te geloven dat ze van hetzelfde soort zijn; hij is vier keer zo groot als zij. Ik zeg Benji gedag en hij bedankt me terwijl hij het briefje opvouwt – een tientje en niet de gewenste twintig, maar het geld groeit me niet op de rug. Hij stopt het geld in zijn zak en laat zich dan op zijn knieën vallen om zijn hond een eskimokus te geven. Tupac reageert met een yogahouding, de enige die hij kent: de neerwaartse hond. Zijn staart schiet de lucht in en de regendruppels die zich in zijn vacht hebben verzameld worden terug gesproeid naar waar ze vandaan kwamen.

Missy en ik lopen terug naar de ingang, een route die we na een jaar zo goed kennen dat we hem op de automatische piloot afleggen. In de verte zie ik Elizabeth en Pavlov, mijn dagelijkse wandelvrienden, maar ik heb op dit moment geen energie voor hen en ik hoop dan ook dat Pavlov me niet zal roepen.

Hij roept me.

‘Nick, vriend van me,’ zegt hij, en aangezien we ons nog in het beginstadium van onze vriendschap bevinden valt het gebruik van het woord ‘vriend’ me nog steeds op en verbaas ik me er stiekem over dat ik met dat woord word aangesproken. Deze twee, Pavlov en Elizabeth, mensen die ik nergens anders tegen had kunnen komen, zijn mijn gelijken, dragende rollen in het zich langzaam ontvouwende verhaal van mijn midlife. Ik slik mijn vermoeidheid in en probeer me flink te houden. Ik begroet hen.

‘Ik zeg net tegen Elizabeth dat we geen zorgen moeten maken, ja?’

Niet voor het eerst verbaas ik me over het feit dat veel van

wat Pavlov dagelijks meemaakt niet alleen plaatsvindt in de ingewikkelde beslotenheid van zijn innerlijke gedachten maar ook hardop, en dat hij soms niet meer lijkt te weten of hij mij al iets heeft verteld of dat het restanten zijn van wat er door zijn hoofd wervelt. Ik kijk Elizabeth hulpzoekend aan, want alleen zij kan me uitleggen waar dit over gaat, maar Elizabeth, de bèta van zijn alfa, zegt niets. Ze haalt haar schouders op en we wisselen een samenzweerderig lachje uit. In het ongeveer halve uur dat volgt, ben ik niet zozeer bezig met hoe ik me voel als wel met mijn poging bezorgd over te komen. Therapeuten zouden zeggen dat dat, in termen van herstel, goed voor me is.

‘Olivia,’ zegt hij, alsof het noemen van die ene naam alles verklaart.

‘Olivia?’

‘Ja ja. Daarnet zien we haar, en ze huilt. Maar ze schudt haar hoofd op die manier van haar en loopt weg, snap je? Koptelefoon op, zegt niet gestoord willen worden.’ Hij legt uit dat Elizabeth haar achterna wilde gaan, om te kijken of het wel goed met haar ging, maar dat hij haar daarvan heeft weerhouden.

‘En dan, geen seconde later, roept Olivia ons,’ vervolgt hij. ‘Ze lacht en wil ons grappigs vertellen ze gisteravond heeft gehoord. Ze omhelst Elizabeth en kust mij. Hier.’ Hij wijst naar zijn wang; de nagel van zijn wijsvinger is afgekloven alsof de blote huid nu op de een of andere manier bewijst dat hij de waarheid spreekt. ‘En eerlijk is eerlijk,’ voegt hij eraan toe. ‘Was heel grappig verhaal, over een of andere theaterproducer die ze kent.’

‘Ja, het was echt grappig.’ Elizabeth knikt lachend.

Olivia, die hier in het park min of meer een bijrol vervult, is tegelijkertijd ook een van de gedenkwaardigste personages, een jonge actrice met het benodigde gevoel voor drama. Net

als bij Pavlov schieten haar gedachten alle kanten uit, en ze switcht bijzonder charmant van warm naar koud. Ik vind haar fantastisch.

Elizabeth houdt er niet van om lang op één plek te blijven staan. Ze is hier om in beweging te blijven, brengt ze ons in herinnering, om haar gewrichten soepel te houden. ‘Dat is op mijn leeftijd nodig.’ Ze haalt ons over te gaan lopen en weerloos als ik ben, moet ik wel mee, met Missy die trouw meewandelt in het kielzog van hun honden, Dog en Betty, hun loyale huisdieren op leeftijd die zich hier in het park kalm voortbewegen alsof ze er de baas zijn. Pavlov zegt dat hij gisteren iets op het journaal heeft gezien wat hem alleen maar heeft bevestigd in zijn mening dat de wereld niet meer te redden valt, en dat dat grotendeels de schuld van de miljardairs is. Hij wil ons precies vertellen hoe dat komt en dat doet hij dan ook, uitgebreid. Het park is de plek waar hij zich kan uiten, en Elizabeth vervult daarbij de rol van luisteraar, net als ik.

Ik klamp me vast aan het laatste restje kracht dat er nog in die batterij van me zit, en dat is prima, want Pavlov is ouder dan ik, en Elizabeth ouder dan wij allebei. Hier heeft niemand haast. Maar wanneer we eindelijk het rondje hebben volbracht en mijn hek naderen (elk van ons heeft een eigen hek waardoor we het park in- en uitgaan), zeg ik zo nadrukkelijk dat ik naar huis ga dat Pavlov me niet tegenspreekt. Ik zwaai ten afscheid.

‘Morgen zullen we over A1 hebben, ja?’ zegt Pavlov nog, half voor de grap. ‘Daar heb ik zo mijn ideeën over.’

In de verte zie ik Keith trouw zijn eigen rondje lopen, zoals altijd gekleed in het wit: witte spijkerbroek, wit overhemd en jasje, en heel gedurfd, witte cowboylarzen. Zijn Duitse herder, een albino, loopt gehoorzaam naast hem aan zijn zware riem, terwijl de witte kaketoë stil op Keiths linkerschouder

zit. Ik zou zoveel willen weten over Keith, maar de man blijft een mysterie. Ik zwaai naar hem, maar mocht hij me al zien, dan laat hij dat niet merken. Zijn ogen gaan zoals altijd schuil achter een vintage Ray-Ban, een zwarte, die nogal een contrast vormt met de rest van zijn outfit. Ik bewonder zijn benijdenswaardige lichaamshouding, kaarsrecht, en bewonder ook zijn prachtige, naar achteren gekamde zwarte haar. Ik zou echt dolgraag eens een gesprekje met hem aanknopen, zijn levensverhaal horen, iets wat hier in het park geoorloofd lijkt tussen mensen die hun hond uitlaten, maar dat is nog nooit gebeurd. Nog niet. Hij loopt zo doelgericht dat ik het gevoel heb dat het onbeleefd zou zijn om hem te storen. Dat hij Keith heet, heeft Pavlov me verteld, want Pavlov probeert bij iedereen in het gevele te komen, of ze hem nu mogen of niet. Maar Keith bemoeit zich nauwelijks met anderen. Ik heb al lang geleden besloten dat hij een oude rockster is, en ik schat hem op ergens eind zestig, op leeftijd dus, maar met dat eeuwig jonge uiterlijk waar sommige rocksterren patent op lijken te hebben.

Wanneer ik het park uit kom, springt het stoplicht net op rood, en de auto's die staan te wachten maken een ongeduldige indruk, klaar om hun race te hervatten. De regen komt inmiddels met bakken uit de hemel en valt niet meer te negeren, net zomin als het feit dat ik er bijzonder slecht op voorbereid ben: mijn paraplu staat in de kast onder de trap. Ik draai de riem stevig om mijn pols, trek de hond naar me toe, en dan wagen we het erop. We rennen met onze gecombineerde zes benen naar de overkant.

De volgende dag ben ik voldoende hersteld om, wanneer Missy voor mijn schoenen gaat zitten die ik gisteren nonchalant onder de bank heb geschopt, en er weinig subtiel met haar poot

naar klauwt, ze aan te trekken en vervolgens op zoek te gaan naar de riem. Het park is verlaten. Het regent zo hard dat zelfs de stoerste vaste bezoekers zo te zien thuis zijn gebleven, op ons na. Ik heb de lichaamsbeweging nodig, de regelmaat ervan, en trouwens, wat zou ik anders moeten doen? Vroeger reisde ik veel voor mijn werk, iedere maand weer, vele mijlen naar verre steden die zich allemaal maar al te graag aan me wilden openbaren. Maar mijn wereld is gekrompen en bestaat nu alleen nog maar uit deze hectare, waarbinnen mijn avonturen beperkt zijn, zich ophouden tussen de bomen en afvalbakken, de hekken en de banken, en onder een hemel die nooit echt lijkt te kunnen besluiten of hij vriendelijk zal zijn of niet.

Missy, pas dertien maanden oud, is zowel voor mij als voor de wereld betrekkelijk nieuw en ze laat zich niet weerhouden door ongunstige weersomstandigheden. Als borderterriër heeft ze een harde vacht die beter bestand is tegen de regen dan welke jas dan ook, en ze bezit de energie van een net afgestoken rotje. En als ze die energie niet kwijt kan, heeft dat zo zijn gevolgen. Ik kijk naar haar terwijl ze waterskiet door de plas-sen, op zoek naar afleiding. Vanuit de modderige duisternis doemt een cockapoo op, blond en, letterlijk, schaapachtig. (Hij ziet eruit als een schaap.) Samen richten ze zo'n enthousiast waterballet aan dat hun respectievelijke baasjes van vreemden meteen vrienden worden, iets wat honden steeds weer voor elkaar weten te krijgen, zoals ik begin te merken. Nog geen kwartier later zal deze onbekende man huilend zijn hart bij me uitstorten. Een park kan bij tijd en wijle een vreemd intieme plek zijn, en ik ben nog steeds bezig de etiquette ervan onder de knie te krijgen. Dingen die buiten het park niet toegestaan zouden zijn, worden hier volledig geaccepteerd, en daarom ontstaan er de onwaarschijnlijkste vriendschappen.

Terwijl de regen van mijn hond af lijkt te stromen, raakt zijn hond doorweekt, duizenden druppeltjes die glinsteren als kerstballen. Als de hond zich uitschudt, ontstaat er steeds weer een levend kunstwerk.

‘Prachtig,’ zeg ik tegen de man, die glimt van vaderlijke trots.

We hebben onze handen diep in onze zakken gestoken, zoals mannen dat nu eenmaal doen. Ik trek de klep van mijn basketbalpetje wat verder naar beneden in de hoop de regen van mijn bril te houden. Over zijn bril lopen de straaltes naar beneden.

‘Ik zou eigenlijk ruitenwissers moeten hebben,’ zegt hij. ‘Maar alle gekheid op een stokje, ik hou wel van regen. Het is zo verfrissend altijd.’

Ondanks de regen beginnen we ontspannen te kletsen. Hij vertelt me ongevraagd dat hij in de reclame werkt en dat hij de onverwachte maatregel dat iedereen zoveel mogelijk thuis moest werken ideaal vond, omdat hij van nature nogal verlegen is, een einzelgänger. Ik vertel hem dat ik altijd al thuis werkte, en als ik niet uitweid is dat omdat sommige mensen nu eenmaal betere luisteraars zijn. Hij vertelt dat zijn vriendin de sociaalste van hen tweeën was, de extraverte. Ze was gewend aan het kantoorleven, aan de dagelijkse gesprekjes bij de waterkoeler, waar hij geen goede vervanging voor bleek te zijn.

‘Nou, mijn ex-vriendin, moet ik eigenlijk zeggen. Ze is vorige week weggegaan. We hebben even wat tijd apart nodig.’

In het begin hadden ze samen aan de keukentafel gewerkt, maar na een tijdje was zij verhuisd naar de slaapkamer, mét de goede laptop en dicht bij de router. Ze lunchten samen en lieten daarna de hond uit, een puppy nog, en keerden dan terug naar de steeds grotere stress van het thuiswerken en het

onvermijdelijke op elkaars lip zitten.

“s Avonds Netflix, maar we konden het nooit eens worden over waar we naar zouden kijken.’

‘Ja, dat heb je soms,’ zeg ik.

Ze begon met haar rug naar hem toe te slapen en had steeds minder geduld met zijn eigenaardigheden, zei hij, met nadruk op de meervoudsvorm. Hoe meer hij zich probeerde te beheersen, hoe veelvuldiger zijn tics werden, en hij was continu bang dat zij de vriezer niet goed had dichtgedaan en dat al het eten erin – de garnalen! – zou bederven. Hij moest het steeds weer controleren.

‘Ik maak me altijd overal zorgen over, en de krantenkoppen helpen niet echt mee, snap je.’

Ze begonnen te kibbelen en toen ruzie te maken. ‘Wat kibbelen in het kwadraat is,’ zegt hij op een toon waaruit ik kan opmaken dat hij die grap vaker heeft verteld. Terwijl ik hem aankijk, zie ik zijn kraaienpootjes, verdriet dat zich in zijn ooghoeken heeft verzameld. ‘Ze trok thuiswerken niet meer en ging daarom toch terug naar kantoor.’ Het duurde niet lang of ze lieten de hond afzonderlijk uit, en de hond was vanaf dat moment altijd ergens aan het wandelen, met wie van hen dan ook. ‘Volgens mij hebben we hem uitgeput. Maar hij houdt van wandelen.’

Op haar werk liep ze, ondanks de voorzorgsmaatregelen, corona op, en nadat ze een paar dagen op bed had gelegen, pakte ze haar spullen en werd ze opgehaald door haar ouders. ‘Dus zo zit het. Ze is gewoon weg. Ze belde me een paar dagen later om te zeggen dat ze niet dacht dat ze nog zou terugkomen. Dat had ik eigenlijk niet echt zien aankomen. Ik dacht dat we gewoon even wat tijd voor onszelf nodig hadden. Ik besefte niet dat het voor altijd was.’